

Kalmár Pál

a XX. század európai tangó királya

Rab László (folytatás a cím oldalról)

103 éve, 1900. szeptember 5-én született a huszadik század egyik legszomorúbb sorsú sztárja, valamikor a Tangó királyaként ünnepezték, de a második világháború után az itthoni keserű magányt választó Kalmár Pál.

Mezőtúron született, apja Szolnok megyei járásbíró, anyja Czebe-lány volt. Katonai pályára vágyott, de Stefanidesz Károly kolozsvári színigazgató biztatására mégis inkább énekelni kezdett, s jelentkezett a Vígszínház fiatal énekeseket kereső pályázatára, ahol hatalmas elismerésekben volt része. Énekelni tanult, s az Operettszínház azonnal szerződtette. Kaposvárott már bonviván volt, s rövidesen Pécsre került.

Az igazi sikereket a harmincas évek hozták meg számára, amikor is Budapesten az Ostende Kávéházban énekelt. Több mint ezer ember hallgatta, s Kalmár Pál fáradt, szomorú hangját sokan megkönnyezték. 1932-ben az amerikai Columbia Gramofon Társaság szerződtette, ezután rendszeresen fellépett Bécsben, Londonban, Párizsban, Berlinben és Bukarestben. Ekkor nevezték el Tangókirálynak.

kép: Carlos Gardel, aki Kalmárral ellentétben ugyanabban az időben valódi sztárrá nőtte ki magát

Legzajosabb itthoni sikere Seres Rezső világlágeréhez, a Szomorú vasárnaphoz köthető (ez a dal az egyetlen, amely fel tudta magát küzdeni az amerikai slágerlistákra). A dalt 1934-ben énekelte lemezre, de akkor erre

senki nem figyelt föl. Az Est lapokban azonban megjelent egy cikk, amely arról számolt be, hogy egy cselédlány e dal szövegével a kezében leugrott a III. emeletről, s Kalmár dala egy csapásra ismertté lett. A dal páratlan karriert futott be, még Paul Robeson is lemezre énekelte.

„Szívbjak ellen, kisasszony, szedjen tangót – énekelte Kalmár a háború kitörésekor –, fáj, hogy csalódott, ne szedjen brómot, tangót, Nápolyba menjen, vagy Veneziába, s ott se pihenjen az a pici táncos lába. Csalja babája, füttyüljön rája tangót, szomjas az ajka, ez minden bajra jó. Táncoljon hát, vélem egy éjjelen át, amíg ez a zene szól, jó, jó.”

Egyszerű, de szép versszöveg, s micsoda pompás dallam. Az Akár nyár van, akár tél című dal a háború előtti riadt optimizmus kitűnő darabja – sokak szerint a XX. század legjobb slágerszövege. „Akár nyár van, akár tél, ne sírjál, ne vessél, egy kis jókedv a házhoz szerencsét hoz”.

A háború borzalmai után Kalmár pályája megszakadt, deklasszált úrifíúnak tekintették, ezért a Rákosi-korszakban már nem énekelhetett. A Budapest Szerelőipari Vállalatnál volt hegesztő és köszörűs (!), de nem ugrott le a harmadikról, hanem vízlágyító készülékeket gyártott. S oly jól teljesített szegény, hogy a sztahanovista mozgalomban is jeleskedett.

1954-ben léphetett fel újra egy étteremben, de ekkor már senki nem figyelt rá, felvétel pedig soha többé nem készítettek a század legjobb slágerénekesével. Kalmár sorsa 1968-ban teljesezett be, amikor egy operáció miatt teljesen elveszítette a hangját. 1988. november 28-án hunyt el Budapesten, teljesen elfeledve.

„Szomorú vasárnap, száz fehér virággal...” Szerencsénkre mégsem vesztek el Kalmár slágerei. A Rózsavölgyi és társa 1999-ben adta ki legismertebb dalait CD-n, a húsz slágerből álló válogatás katartikus élményt nyújt, és igen jól kirajzolódik az egész XX. század. „Vannak egészen furcsa dolgok – hangzik Buday Dénes és Zerkovitz Béla szerzeményében –, például mikor az ember boldog, s valami a szíve mélyén mégis úgy fáj.”

Tangó, az kell ide!

Péli Nagy Kata interjúja Bóbis Lászlóval, a Boogie Dick Tánciskola vezetőjével

- *Hány tanítvány követett, vagyis mekkora a táborod?*

- Én mindig úgy voltam ezzel, hogy tettem a magam dolgát az emberek jöttek, szerettek, remélem, hogy ezek után is így lesz.

Nagyon jók a tanárain, akiket kiválasztottam magam mellé és nagyon hangulatossá varázsoljuk majd ezt a helyet. Szerintem ennél jobb reklám nem kell.

- *A saját pénzed van benne?*

- Igen természetesen, de felvettem kölcsönt is. Hála istennek nagyon sok barátom van, akik segítettek.

- *Szerinted hány tánciskola tud megmaradni ezen a kicsi hazai piacon?*

- Én úgy gondolom, hogy elég speciálisak vagyunk, bizonyos dolgok csak itt tanulhatóak. Abban reménykedem, hogy ezáltal mi fenn fogunk maradni ebben a nagy küzdelemben, ami most Budapesten található.

- *Ha valaki nyit egy tánciskolát, és el kezd tanítani, akkor mire jön a nép? Arra, hogy megnyert néhány versenyt és, neve van, vagy arra, hogy jó tanár vagy kellemes egyéniség. Mivel lehet megfogni a tanulókat?*

- Mindezzel együtt. Van, aki a névre jön, vagy látta táncolni a televízióban vagy hallott róla. Van, aki csak azért, mert ki van írva: „világbajnok” és azt mondja, hogy hú hát akkor csak tudhat valamit. Ez mind összejátsszik döntésben.

- *Feltétlenül ragaszkodtál ahhoz, hogy tangó oktatás is legyen a repertoárdoban?*

- Nagyon- nagyon szeretem a tangót sajnos nincs időm arra, hogy tanuljak. Pár órán részt vettem külföldön, de az kevés volt. Nagyon bensőséges, nagyon autentikus.

Úgy gondolom, hogy a tangó, a salsa, a swing mind- mind egy családból származik.

Egy a lüktetése, az életerése ezeknek a táncoknak.

Tangó az kell ide!

Budai László és Bánhidi Petra tanít itt, hát náluk jobb azt hiszem nincs Magyarországon. Kezdő szintet indítunk és utána megpróbáljuk kinőni magunkat.

kép: Budai László és Bánhidi Petra
<http://www.budaitango.hu/>

MILONGA!

A Marlene Kávézó helyett októbertől új milonga indult a Boogie Dick Tánciskolában.

A péntekenként este 9 órától működő tangóklub közös mate-tea fogyasztással, és táncshow-k videovetítésével valamint később színes programokkal egészíti ki a tangózást.

Cím: Budapest, XIII. Csanády u.7. A Nyugati pályaudvar és a Lehel tér között.

Házigazda: Budai László